

CVIČENÍ 1

SOUČASNÉ TRENDY RURÁLNÍHO ROZVOJE

Vymezení venkovského prostoru
Místní akční skupiny

Jan Procházka

Z0105 Rurální geografie – cvičení

Brno 2013

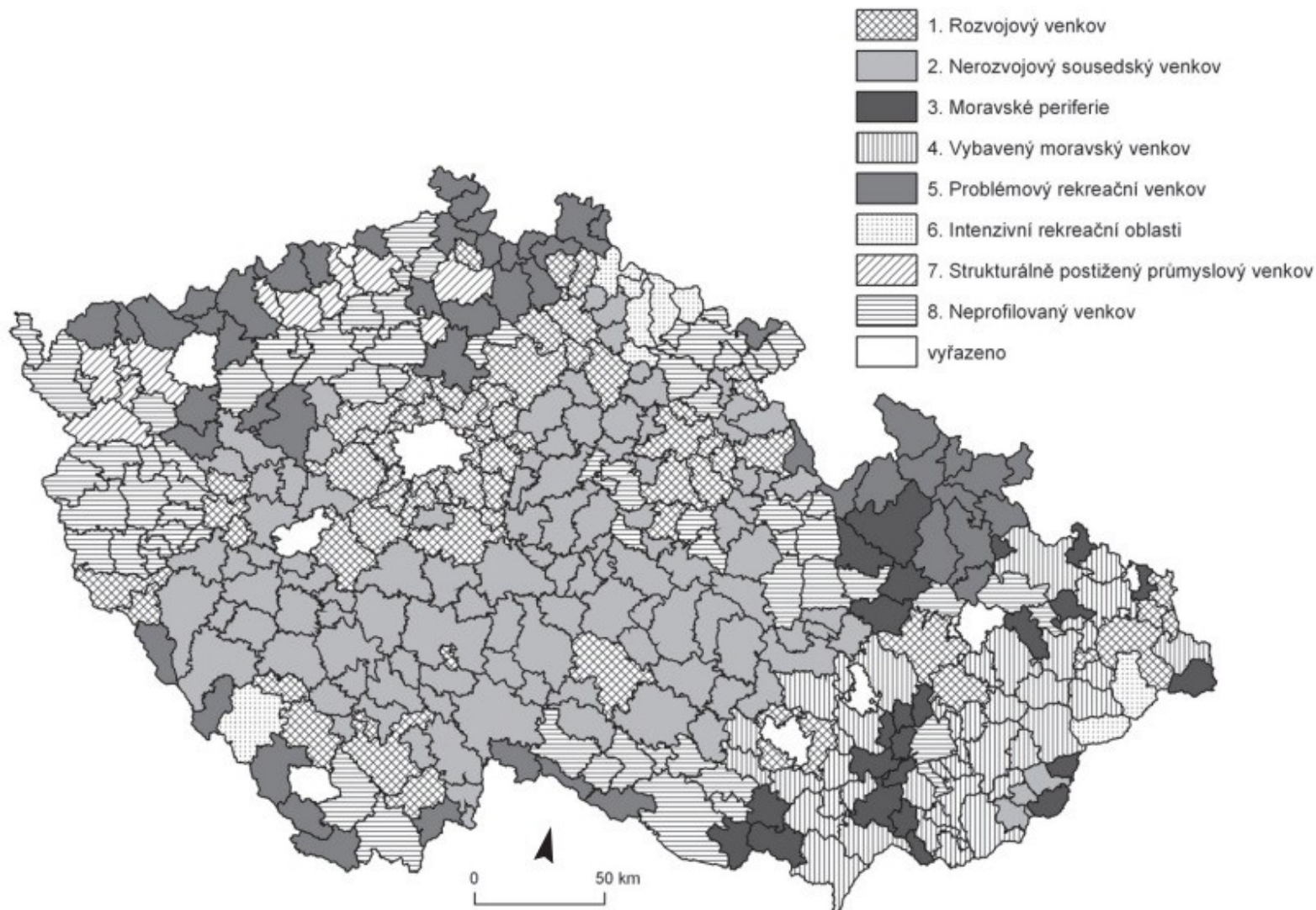
Geografický ústav

Přírodovědecká fakulta MU

Vymezení venkovského prostoru I

- ▶ Co je to venkov? => venkovský prostor
- ▶ Jak vymežit venkovský prostor?
 - ▶ Kritéria pro vymezení (Perlín, 2003)
 - ▶ Urbanistická struktura (rozvolněná zástavba, rozsáhlé veřejné prostory, nízký podíl zastavěné plochy)
 - ▶ Architektonické znaky (nizkopodlažní zástavba, integrace obytné a dalších funkcí, absence nájemného bydlení, individuální výstavba)
 - ▶ Sociální znaky (konservatismus, tradicionalismus, sousedství, kooperace, participace, sídelní společná historie)
 - ▶ Ekonomické znaky (vyjíždka do zaměstnání, vyšší zaměstnanost v zemědělství, samozásobitelství, kutilství)
 - ▶ Veřejná správa (označení obce, postavení obce ve struktuře veřejné správy)
 - ▶ Velikostní znaky (počet obyvatel, hustota zalidnění, rozloha, podíl zastavěné plochy)
 - ▶ Kvalitativní výzkum (Humanistická geografie)
 - ▶ význam (*meaning*), místo (*place*), představivost, zkušenost, tvořivost...
 - ▶ význam není vlastností předmětů (míst, regionů, krajin...) – ale je vytvářen lidmi)

Typologie podle Perlína

Vymezení venkovského prostoru II

- ▶ Účel politiky rozvoje venkova
 - ▶ Zákon o obcích 128/2000 Sb
 - ▶ 4 základní kategorie: statutární města, města, městyse a ostatní obce
 - ▶ metodika OECD (uvedena v PRV)
 - ▶ kritériu přepočtené hustoty obyvatel
 - Převážně venkovské regiony, kde více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích.
 - Významně venkovské regiony, kde ve venkovských obcích žije 15 až 50 % obyvatel.
 - Převážně městské regiony, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel.
 - ▶ SZP: osa IV: Leader
 - ▶ Obce s méně jak 25 000 obyvateli tvořící území o velikosti 10 – 100 tis obyvatel
 - ▶ Místní akční skupiny

Společná zemědělská politika EU

Společná zemědělská politika

I. pilíř

II. pilíř: Rozvoj
Venkova: NSPRV:PRV

Přímá
podpora
podnikům

Osa I - III

Osa IV
Leader

Místní akční skupiny

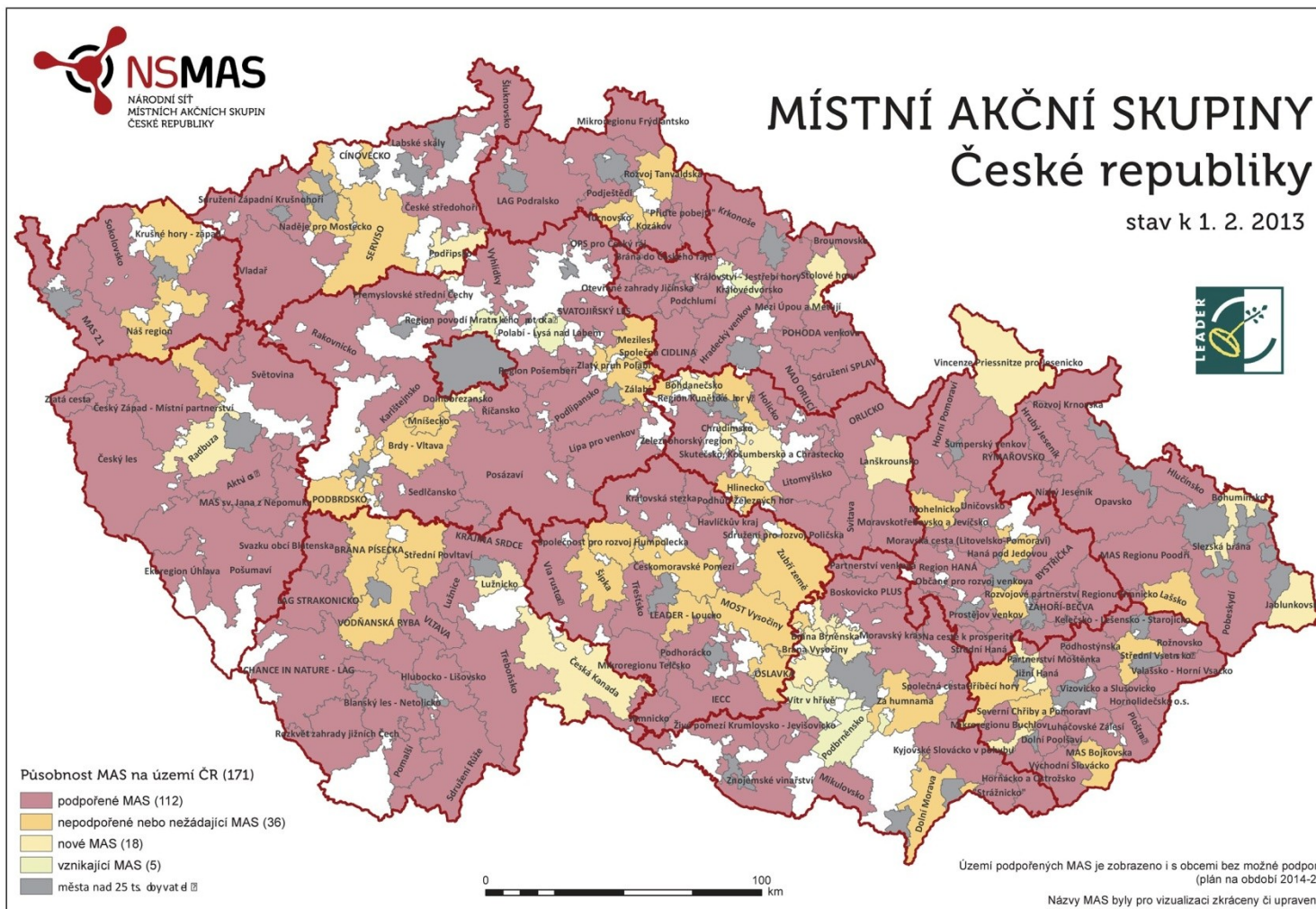
▶ IV osa PRV ČR: Leader

- ▶ Metodická osa, která realizuje cíle opatření os I - III
- ▶ Přidaná hodnota
 - ▶ Inovace
 - ▶ Spolupráce
 - ▶ Budování sítí
 - ▶ Přístup „zdola-nahoru“, Strategie místního rozvoje
 - ▶ MAS: Partnerství ve venkovských regionech veřejného a soukromého sektoru
 - ▶ Integrovaná akce a akce napříč odvětvími
- ▶ Vzniká nový způsob vládnutí ve venkovských regionech

▶ Místní akční skupiny

- ▶ 112 MAS, které mohou rozdělovat finance z Programu rozvoje venkova
- ▶ + desítky dalších které nedosáhli na podporu

Místní akční skupiny ČR únor 2013

Teoretické přístupy

- ▶ **Nová rurální governance**
 - ▶ Horizontální a vertikální přesun moci
 - ▶ Přesun moci do lokální komunity
 - ▶ Přesun moci mimo státní sektor
- ▶ **Více-úrovňová governance v politice rozvoje venkova**
 - ▶ Úrovně: nadnárodní, národní a regionální až lokální
 - ▶ Interakce mezi těmito úrovněmi
 - ▶ Přístup „shora“ (financování rozvoje venkova)
 - ▶ Přístup „zdola-nahoru“ (přístup Leader)
 - ▶ Horizontální interakce mezi aktéry na jednotlivých úrovních

Kritika programu Leader

- ▶ Evropský soudní dvůr (Zvláštní zpráva č. 5, 2010)
 - ▶ Přístup je finančně náročnější
 - ▶ Předává kontrolu nad rozpočtem EU velkému počtu MAS
 - ▶ Přístup „zdola-nahoru“ rozvinut jen v omezené míře
- ▶ MAS v Česku
 - ▶ Chápán spíše jako **dotační zdroj**, než metoda rozvoje území (Binek a kol. 2011)
 - ▶ Pouze doplňuje PRV
 - ▶ **Nízké zastoupení** privátního sektoru v MAS
 - ▶ Více jak 70 % finančních objemů směřuje do opatření: III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanská vybavení a služby (Svobodová a kol 2011)
 - ▶ Téměř **neexistuje integrace** přístupu Leader do systému řízení a do strategických rozvojových dokumentů (Průběžné hodnocení PRV, 2010)

Zdroje informací

- ▶ NS MAS

- ▶ <http://nsmascr.cz>

- ▶ Ministerstvo zemědělství

- ▶ <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/>

- ▶ Státní zemědělský intervenční fond

- ▶ <http://www.szif.cz/>

Děkuji za pozornost

